

Stan_doc.L_Pieva_za_Milena_Ivanova

С Т А Н О В И Щ Е

от доцент Лилия Стефанова Илиева

за дисертационен труд на тема

“Музикалният живот в град Лом през втората половина на ХХ век“

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по музикално и танцово изкуство 8.3, специалност „Класическо пеене“

на МИЛЕНА НИКОЛОВА ИВАНОВА- редовен докторант

на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ ,Вокален факултет, катедра, „Класическо пеене“

Дисертационният труд **“Музикалният живот в град Лом през втората половина на ХХ век“**, е изследване, белязано от личностната мотивираност и професионална ангажираност на авторката. Докторант Милена Иванова, започва музикално си обучение от ранна възраст в родния си град Лом. Учи и завършва НУМТИ „Добрин Петков“, Пловдив – класическо пеене при проф. д-р Тони Шекерджиева - Новак. Бакалавърската си и магистърска степен по същата специалност, Милена Иванова получава в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ София , в класа на проф.Илка Попова. От 2012г. е редовен докторант – специалност „класическо пеене“, към Вокалния факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров“. В творческо- биографичен аспект , сопраното Милена Иванова отбелязва участията си в постановки на Музикалния театър, София, ОФД Бургас, НМА“Панчо Владигеров“ и с оркестър „Симфониета“,Видин: ролята на Лаура – „Казанова” – Георги Костов; Фани - „Брачната полица” – Дж. Росини; Деспина „Така правят всички жени” – В.А. Моцарт, „Тайния брак” - Доменико Чимароза, Донна Елвира - ”Дон Жуан”, В. А. Моцарт. В периода 2011 -2013 година певицата е част и от IV Фестивал на младите в изкуството – VIA RÓNTIKA, Балчик ,както и майсторските класове на Божидар Николов, София, KS Елена Филипова, Арт Бургас, и на Михаил Миланов проведен в НМА „Проф. Панчо Владигеров”,София. Сопраното солира на класическия оркестър „Amara dolce vita”- Анталия, Турция , има многобройни концертни участия.

Представеният за защита дисертационен труд на редовен докторант Милена Иванова **“Музикалният живот в град Лом през втората половина на ХХ век“**, е в обем **241** страници. Съдържа увод, три глави, заключение, приноси на дисертационния труд, публикации по темата и четири приложения. Библиографията съдържа 62 единици на кирилица. Издирването и събирането на тези архивни документи, като нелек процес, акумулиращ много време, енергия и продължителни усилия, които определено са от решаващо значение в оформянето и представеното на този труд.

Обектът на дисертационното изследване е музикалният живот в град Лом и конкретно втората половина на ХХ век, свързана с „разцвета на неговата творческа дейност“. В „дълбочина“ изследването на темата, обхваща фундаментално значимите „сто години назад...“, от появата на първите театрални представления..., преди Освобождението и създаването на първото читалище...,така работата обхваща цели два

века.“ (стр.5/241) Адмираiram усилията на авторката в задълбоченото и разширено „събирателство на повече информация необходима за изследването“.

Дисертационният труд изцяло покрива поставените от докторантката задачи: *проследява* развитието на музикалния живот на град Лом в исторически аспект, от възникването и първите му прояви преди Освобождението. *Систематизира* информацията за личностите с принос към музикалното развитие на града след Освобождението. *Открива, анализира и извежда* предпоставките, формирали оперетния театър и дейността му през годините. Материалите от личните срещи, интервюираните диригенти, оперетни артисти и музиканти свързани с град Лом, както и концертните изяви по повод юбилейните чествания, същностно *обективизират* изследването.

Увода експонира темата за Музикалният живот в град Лом през втората половина на ХХ век. Докторант Милена Иванова получава първите си музикални впечатления от съпреживяването на оперетните спектакли на Ломския оперетен театър, белязали трайна следа, осъзната като „любов и уважение към това велико изкуство“. В музикалния път авторката е въведена от преподавателите си в Обединената школа по изкуствата „Йордан Гаврилов“ в Лом. Интересът ѝ към музикалния живот в родния град дава насоката на този труд, проследяващ развитието му през годините, които „бележат неговия прогрес и израстване съобразно различните форми на съществуване“. Изборът на темата и разработването ѝ отвеждат авторката до това сериозно проучване и изследване. Участвалата в различните музикални формации, докторантката се позовава на личните си наблюдения и спомени от музикалната дейност и обема материали за музикалния живот на родния Лом, формирайки целта на изследването си. *Първата глава* на изложението проследява началните „сериозни прояви на национално самосъзнание у българите в Лом“, с дейността на Кръстю Пишурка и Никола Първанов и просветителската среда прозряла необходимостта от училище, читалище, и театрални представления. *Втората глава* обхваща възникването на културният живот и факторите предопределящи неговото развитие- нови музикални прояви до осъществяване колективната мечта с представянето на оперетата „Мамзел Нитуш“ от Ерве на Ломска сцена. В *Третата глава* са проследени опитите за създаване на професионален оперетен театър и развитието му през годините, с поставените 21 опери и оперети от 1927г. до 1941г. Със спечеленият интерес на учениците към оперетния жанр, приемствеността между формациите професионално повлиява развитието им. Открити са „преобразителите“ на музикалния живот в Лом, Белчо Белчев и Петър Евстатиев и „първостроителите“ емблематичното дуо на оперетния театър - сопраното Рашел Цветанова- и тенорът д-р Емил Йорданов. Докторант Милена Иванова опира изследването си върху *новооткрити сведения*, свързани със сценичните изяви и закономерностите на работния процес, с конкретната насоченост на културната изява - концерт, спектакъл или театрално представление. Обединената школа по изкуствата „проф. Йордан Гаврилов“, основателно квалифицирана „като институт за подготовка на млади музиканти“, с актьорското майсторство и детската оперета обобщава един съвременен и днес учебно-творчески модел. Авторката, като възпитаничка на тази школа, квалифицира модела: „*институция*, доказала своята роля и принос в културното развитие на град Лом“.(стр.23/61)

По темата на дисертацията са отбелязани три публикации: две в Докторантски четения, в НМА „Проф.Панчо Владигеров” 2013/2014, с тема *„Детската оперета – неоценимо богатство. Ескизи за създаването на детски оперетен театър в Лом“* и 2014/2015 с фрагмент от дисертацията със заглавие *„Из историята на Детската музикална школа в град Лом”*, и една в сп. Музикални хоризонти *„Из историята на оперетата в Лом”*, брой 1. 2015г

Дисертационният труд на Милена Иванова допринася обогатяването на музикално-изследователското ни наследство, приложим е и в дисциплината *„История на вокално-изпълнителското изкуство“*, залегнала в учебните програми, специалност *„Класическо пеене“* на НМА и АМТИИ. Дисертационният труд е новост както с тематичната насоченост и конкретика, така и с произтичащата от нея изчерпваща информация за историческите събития, обективните взаимовръзки и влияния, личностните изяви в тях, творчества, факти и явления, в обхват от два века. В ретроспективен план обаче, внушенията на дисертационния труд носят силни послания и скъсяват времето. И днес се налагат и то с особена актуалност, потребности, както от личностни възрожденски примери на всеотдайност, така и от отдаване на средства, на лична и обществена енергия, за опазването и издигане на духовността, културата и националната ни единтичност.

Приемам изцяло формулираните от докторантката Милена Иванова научни приноси: *Разкритите „непознати до сега“*, подредени и систематизирани *„многобройни свидетелства за музикалния живот в град Лом, един от важните центрове на Българската книжовност и култура през 19в“*. *Пространното* развиване на тезата за *„динамичния прогрес“* в развитието на културния живот в град Лом през 20 век, създаването на институциите, преминаващи във втората половина на 20 век *„през своя апогей“*. *Съвременно осмислените* предпоставки *„за възникването на културния живот в града, от своето начало с първото театрално представление и създаването на Читалището, до създаването на Оперетата“*. *Оправданият акцент* върху детската самодейност - детските оперетки изнесени на ломска сцена. *Същественният* личен принос на докторантката в развиването на тезата *„за Църквата, Източноправославното пеене и децата като посланици на тази уникална по рода си формация. Същностното* вникване в дълбоката и въздействаща връзка между Църквата и музиката, се основава на реалните постижения на създадената в Лом, от диригент Соня Георгиева, формация за Източнославянски песнопения *“Вяра, Надежда, Любов“* в Лом. Докторант Милена Иванова представя *„в първо лице“* детайлизираната и обобщена информация и заключения за Детския хор за Източнославянски песнопения *“Вяра, Надежда, Любов“*, връзката с отците благодетели, както и съпреживените с децата пътувания, благотворителна дейност, силното удовлетворяващо въздействие на песнопенията, особено в *„храма, където влиянието на Църковната музика може да се усети най-силно.“* С личният пример на докторант Милена Иванова са отбелязани 90 години от създаването на оперетния театър в Лом, при НЧ *„Постоянство 1986г.“*, и отбелязаният с *камерен концерт* 80 годишният юбилей на *Горан Струнджев*, педагогът, ръководител и диригент на Детския оперетен театър в Лом повече от три десетилетия.

Дисертационният труд, като обем и съдържание е изчерпателен и завършен. Авторефератът отговаря съдържанието на дисертационния труд. Представеният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Като отчитам, актуалността и приносите на дисертационния труд “Музикалният живот в град Лом през втората половина на XX век“ убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на авторката Милена Иванова образователната и научна степен „доктор“ по музикално и танцово изкуство 8.3, специалност „Класическо пеене“.

София, 23 юни, 2018г

Изготвил:.....

Доц. Лилия Илиева